

Також слід наголосити на важливості адаптації підходів до роботи в умовах війни, включаючи реагування на ситуації, що вимагають негайного втручання, та сприяння розвитку правових та етичних орієнтирів у дітей в умовах воєнних дій. Важливість міжсекторальної взаємодії та профілактичної роботи з метою запобігання злочинності та забезпечення благополуччя дітей в умовах війни виокремлюється як ключовий елемент ефективного виконання ювенальної превенції під час конфлікту.

Література

1. Ювенальна юстиція. URL: <http://surl.li/ftham>. (дата звернення: 24.04.2024).
2. Про Концепцію розвитку кримінальної юстиції щодо неповнолітніх в Україні: Указ Президента України від 24.05.2011 р. № 597/2011. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/597/2011#Text> (дата звернення: 24.04.2024).
3. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> (дата звернення: 24.04.2024).
4. Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя): Закон України від 02.06.2016 р. № 1401-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1401-19#Text> (дата звернення: 24.04.2024).
5. Про реалізацію пілотного проекту «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення»: Наказ Міністерства юстиції України від 21.01.2019 р. № 172/5/10. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0087-19#Text> (дата звернення: 24.04.2024).
6. Як система БПД реалізує «програму відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення» в умовах воєнного стану. URL: <http://surl.li/fthsi>. (дата звернення: 24.04.2024).
7. Про схвалення Національної стратегії реформування системи юстиції щодо дітей на період до 2023 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 18.12.2018 р. № 1027-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1027-2018-%D1%80#Text> (дата звернення: 24.04.2024).

УДК 349.6 (043.2)

Корнієнко Ю.В., здобувачка вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: **Макеєва О.М.**, к. ю. н., доцент.

ЕКОЛОГІЧНІ ПРАВА ГРОМАДЯН: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ

Захист екологічних прав життєво важливий для суспільства, держави і

людства і є необхідною складовою їх функціонування. Без системи захисту та безпеки можливості не перетворюються на реальні права, а стають просто декларативними гаслами. Питання забезпечення та захисту екологічних прав в умовах війни в Україні є особливо актуальним.

Питання охорони навколишнього середовища завжди були в центрі уваги відомих учених, зокрема: В.І. Андрейцева, Г.І. Балюк, А.Г. Бобкової, В.В. Костицького, М.В. Краснової, Н.Р. Малишевої, Ю.С. Шемшученка щодо забезпечення і захисту екологічних прав в умовах війни в Україні.

Екологічні права громадян - це сукупність передбачених і охоронюваних закономірностей можливостей і засобів, які можуть задовольнити потреби та інтереси громадян щодо охорони навколишнього природного середовища, використання природних ресурсів і забезпечення екологічної безпеки. Екологічні права включають право на безпечне екологічне довкілля, тобто право на чисте довкілля, свіже повітря, незабруднену землю, якісну воду, якісне, безпечне та нешкідливе харчування, незабруднені предмети першої необхідності.

Уперше на національному рівні термін «екологічні права» з'явився з прийняттям 25 червня 1991 року закону України «Про охорону навколишнього природного середовища У ст. 9 кожен громадянин України має право на: а) безпеку для нього життя і здоров'я, природне середовище; б) брати участь в обговоренні проекту та вносити пропозиції до нормативно-правових актів, матеріалів щодо розміщення, будівництва та реконструкції об'єктів, які можуть мати негативний вплив, надавати рекомендації державним і місцевим органам влади щодо стану навколишнього природного середовища подавати пропозиції до державних та місцевих органів влади, участь юридичних осіб у прийнятті рішень з цих питань [1].

У Конституції України визначено, що згідно ст. 50 кожен має право на безпечне для життя і здоров'я довкілля та на відшкодування завданої порушенням цього права шкоди. Кожному гарантується право вільного доступу до інформації про стан довкілля, про якість харчових продуктів і предметів побуту, а також право на її поширення. Така інформація ніким не може бути засекречена [2].

Одним із головних завдань України є належне правове забезпечення та реалізація державної політики в сфері охорони навколишнього природного середовища, адже саме охорона та захист довкілля є одним із пріоритетних напрямків політики будь-якої держави, від забезпечення та реалізації якої залежить не лише нинішнє, а й майбутнє наступних поколінь. Слід констатувати, що навіть в умовах повномасштабної війни, яку розпочала російська федерація 24 лютого 2022 року, наша держава не тільки вживає заходи щодо боротьби з агресією та відновлення пошкодженого майна своїх громадян, а також активно проводить

реформи, в тому числі у сфері охорони навколишнього природного середовища, що є одним зі стратегічних завдань сьогодення та післявоєнного періоду [3, с. 51].

Організаційно-правова система охорони екологічних прав в Україні включає: держави та інститути як суспільно-правові суб'єкти, державна влада - Верховна Рада України, Уповноважений Верховної Ради з прав людини, Президент України, Конституція, суди, органи юстиції, прокуратури, Кабінет Міністрів України та інші центральні державні установи, адміністративні повноваження, місцеві державні адміністрації, органи місцевого самоврядування, міжнародні організації, члени або членами якої є Україна, адвокатура, політичні партії та громадські організації, профспілки та інші неурядові організації (молодіжні, дитячі, релігійні та інші), ЗМІ. В умовах правової системи воєнного стану гарантувати варто правовий захист реалізації екологічних прав громадян. Під правовим захистом реалізації екологічних прав громадян розуміються правові умови, засоби та способи ефективного здійснення громадянами своїх екологічних прав та забезпечення процедур (змістовного змісту) охорони навколишнього природного середовища. У порядку та формі (функціональному змісті), передбачених міжнародно-правовими актами та національним законодавством, що діє в країні.

Після початку повномасштабного вторгнення екологічні небезпеки наростають, а шкода, нанесена Україні, стає набагато очевиднішою. Станом на травень 2022 року Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України зафіксувало 231 екологічний злочин, найімовірніше скоєний росією. До 2024 року їх кількість, на жаль, продовжує зростати [4, с. 42].

Отже, у сучасних умовах необхідним є подальше удосконалення національного законодавства в галузі екологічних прав людини, зокрема, і у викладених вище напрямках. У сучасному світі проблеми захисту екологічних прав людини, дотримання вимог екологічного законодавства повинні стати пріоритетом та важливою передумовою подальшого розвитку інституту екологічних прав людини.

Література

1. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25 черв. 1991 р. № 1264-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#n17> (дата звернення 16.04.2024).
2. Конституція України прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#n4329> (дата звернення 16.04.2024).
3. Троцюк Н.В. Державна політика України у сфері охорони навколишнього природного середовища: виклики сьогодення. *Юридичний вісник «Повітряне, космічне, екологічне право»*. 2023. № 3. С. 51-59.
4. Коритко Л.Я., Кучера А.М. Порушення екологічних прав людини в

Україні в період воєнного стану (на прикладі Каховської катастрофи) *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія ПРАВО. 2024. Випуск 81: частина 1. URL: <http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/300381/292705> (дата звернення 16.04.2024).*

УДК 658.7:004.738.5(043.2)

Кривопишина О.О., здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Олещенко В.Ю., к.держ. упр.

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЛОГІСТИКИ

Цифрова трансформація в галузі логістики стає значущою складовою сучасного бізнесу, оскільки вона сприяє оптимізації процесів, підвищенню ефективності та зменшенню витрат. Проте, важливо враховувати, що цей процес потребує не лише значних технічних та цифрових трансформацій, але й висуває серйозні виклики для юридичної системи, що обумовлюється вимогою гармонічної єдності та відповідності різних напрямків суспільних відносин. Швидкі темпи інтеграції цифрових технологій у логістичний сектор змусили переглянути та адаптувати законодавство до нових умов.

Аналізуючи ключові аспекти цифровізації логістики, необхідно враховувати збільшення обсягів обробки та передачі даних, що виникає внаслідок цього процесу. Одним з основних питань є забезпечення охорони персональних даних та кібербезпеки. Законодавство про захист персональних даних, таке як Загальний регламент з захисту даних (GDPR) в Європейському Союзі та Європейському економічному просторі, встановлює строгі вимоги до збору, зберігання та обробки особистої інформації [3]. Це ставить перед підприємствами виклик забезпечити відповідність їхніх цифрових процесів вимогам законодавства щодо захисту даних. В Україні правовою базою щодо зберігання та роботи із персональними даними є Закон України «Про захист персональних даних».

Ще одним напрямом, який потребує уваги є електронна торгівля та електронний документообіг. Використання цифрових технологій сприяє спрощенню процесів торгівлі та обміну документацією в логістиці. Застосування електронних документів, таких як електронні рахунки-фактури та документи перевезень, зменшує бюрократичність та підвищує ефективність логістичних процесів. Проте, необхідно враховувати юридичні вимоги до електронних документів та їх легальність згідно з міжнародним та національним законодавствами.